

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 239/2024-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Romanom Tomanom, PhD., advokátom, Zelený raj 20, Nové Zámky, proti postupu Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Krajskej prokuratúry v Bratislave (pôvodne Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky) v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-172/UBOK-PZ-ZA-2024 (pôvodne pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 a predtým ČVS: PPZ-344/NKA-BA2-2019) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 a pôvodne pod ČVS: PPZ-344/NKA-BA2-2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Krajskej prokuratúre v Bratislave **p r i k a z u j e** v konaní ČVS: PPZ-172/UBOK-PZ-ZA-2024 (pôvodne pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 a predtým pod ČVS: PPZ-344/NKA-BA2-2019) konať bez zbytočných prietáhov.
- Krajská prokuratúra v Bratislave **j e p o v i n n á** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **442,38 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. II. ÚS 239/2024-19 zo 14. mája 2024 prijal ústavný súd na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú ústavnému súdu 6. decembra 2023 v časti, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným postupom Národnej kriminálnej agentúry (ďalej len „NAKA“) a Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“, predtým Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ďalej aj „ÚŠP“) v trestnom konaní vedenom proti nemu. Sťažovateľ navrhuje prikázať orgánom činným v trestnom konaní konať bez zbytočných prietáhov a uplatňuje si náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, priložených príloh a vyjadrení účastníkov ústavný súd zistil, že sťažovateľovi a [REDAKOVANÉ] (spoluobvinený) bolo uznesením vyšetrovateľa špecializovaného tímu NAKA ČVS: PPZ-219/NKA-FP-BA-2016 z 30. novembra 2016 vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“). Sťažovateľ sa mal uvedeného trestného činu dopustiť tým, že ako predseda predstavenstva spoločnosti Bratislavská teplárenská, a.s., spolu s vtedajším podpredsedom predstavenstva spoločnosti pri schvaľovanom procese, ako aj v priebehu prípravy zmluvy o dodávke a odbere tepla uzavretej podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov z 3. augusta 2006 medzi spoločnosťou Paroplynový cyklus, a. s., Bratislava, ako predávajúcim a Bratislavskou teplárenskou spoločnosťou, a. s., ako kupujúcim nemal vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou starostlivosťou.

3. Po vznesení obvinenia sťažovateľovi a rozhodnutiach prokurátora ÚŠP z 13. apríla 2017 a generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 9. októbra 2017, ktorými bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa a nebolo vyhovené jeho podnetu, boli v rozmedzí mája 2017 až apríla 2019 vo veci vykonané výsluchy obvinených a 45 svedkov, pričom aj v rámci tohto obdobia, aj obdobia nasledujúceho (od apríla 2019 až do augusta 2022) vyšetrovatelia žiadosťami o súčinnosť adresovanými rôznym subjektom a orgánom verejnej moci získavali stanoviská, vyjadrenia a iné listinné dôkazy. Oslovené subjekty a orgány na žiadosti vyšetrovateľa reagovali obratom alebo v primeraných časových intervaloch.

4. Skutočnosť, či uzatvorením a naplnením zmluvy došlo alebo nedošlo ku škode, resp. škode veľkého rozsahu ako kvalifikačnému znaku skutkovej podstaty uvedeného trestného činu, predstavuje základnú otázku pre vedenie trestného konania proti sťažovateľovi, na ktorej zodpovedanie sú potrebné odborné znalosti. Obvinení v trestnom konaní v priebehu rokov 2017 a 2018 zabezpečili a predložili v konaní 5 znaleckých posudkov, ktoré mali preukázať, že ku škode nedošlo.

5. Uznesením vyšetrovateľa zo 16. júla 2019 bola do konania pribratá znalkyňa v odbore energetiky [REDAKOVANÉ] a uznesením z 1. augusta 2019 bol pribratý znalec v odbore elektrotechniky,

ktorý svoj znalecký posudok vyhotovil 9. augusta 2019. Znalkyňa z odboru energetiky však svoj znalecký posudok nepredložila ani v stanovenej, ani v opakovane predĺžovanej lehote, čo vyplýva aj z komunikácie dozorového prokurátora ÚŠP a vyšetrovateľky v danej trestnej veci. Vyšetrovateľka odôvodňovala svoju nečinnosť čakaním na znalecký posudok, až kým koncom roka 2022 znalkyňa informovala, že znalecký posudok pre svoj zdravotný stav nie je schopná spracovať. K ustanoveniu nového znalca v odbore energetiky stále nedošlo.

6. Uznesením prokurátora ÚŠP č. k. VII/1 Gv 14/22/1000-11 z 22. augusta 2022 bolo trestné stíhanie spoluobvineného [REDAKOVANÉ] z dôvodu jeho úmrtia zastavené.

7. Uznesením vyšetrovateľky NAKA ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 zo 14. apríla 2023 došlo k spojeniu trestnej veci sťažovateľa na spoločné konanie s trestnou vecou vedenou pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 známou ako trestné konanie „[REDAKOVANÉ]“. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľky, v ktorej sťažovateľ okrem iného argumentoval aj prietiahmi v konaní, rozhodol prokurátor ÚŠP uznesením č. k. VII/2 Gv 2/23/1000-156 zo 4. októbra 2023 tak, že ju zamietol ako nedôvodnú.

8. Uzneseniami vyšetrovateľky sp. zn. PPZ-342/NKA-BA2-2019 zo 16. februára 2024 a z 24. júna 2024 boli do konania pribratí znalci z odboru kriminalistiky, odvetvia kriminalistickej informatiky.

9. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 40/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 40/2024 Z. z.“) došlo okrem iného k zániku Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. V zmysle § 56ag ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov ÚŠP k 20. marcu 2024 odovzdá spisy a ostatné písomnosti v neskončených veciach príslušnej krajskej prokuratúre. Spisový materiál vrátane rovnopisu vyšetrovacieho spisu a pôvodných dozorových denníkov ÚŠP sp. zn. VII/2 Gv 2/23/1000, VII/1 Gv 14/22/1000 a VII/2 Gv 7/17/1000 bol 2. mája 2024 pridelený novému dozorovému prokurátorovi krajskej prokuratúry. V danom čase spisový materiál vedený pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 predstavoval 262 zväzkov a viac ako 80 000 strán.

10. Sťažovateľ v čase podania ústavnej sťažnosti 6. decembra 2023 ako porušovateľov označil NAKA a ÚŠP. V čase prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie v časti namietajúcej prietahu v trestnom konaní, t. j. 14. mája 2024, bol už platný a účinný zákon č. 40/2024 Z. z., na základe ktorého právomoc ÚŠP dozorovať trestné stíhanie sťažovateľa prešla na krajskú prokuratúru, a preto ústavný súd túto skutočnosť reflektoval vo výroku uznesenia o prijatí, kde ústavnú sťažnosť prijímal vo vzťahu k postupu NAKA a krajskej prokuratúre (predtým ÚŠP).

11. V priebehu konania na ústavnom súde k 31. augustu 2024 zanikla NAKA a rozhodnutím prezidenta Policajného zboru bol zriadený Úrad boja proti organizovanej kriminalite.

12. Podaním doručeným ústavnému súdu 6. novembra 2024 sťažovateľ informoval ústavný súd o ďalších skutkových okolnostiach. Sťažovateľ podaním datovaným 30. januára 2024 podľa § 210 Trestného poriadku požiadal prokurátora o preskúmanie postupu policajta v súvislosti so spôsobenými prietiahmi v trestnom stíhaní vedenom proti nemu. O výsledku preskúmania bolo sťažovateľovi zaslané upovedomenie prokurátora ÚŠP č. k. VII/2 Gv 2/23/1000-265 z 13. februára 2024, v ktorom prokurátor uviedol svoje zásadné stanoviská, ktorými sa má vyšetrovateľka

v trestnej veci riadiť, čo považoval v rámci výkonu dozoru za adekvátne opatrenie smerujúce k odstráneniu prierahov a sťažovateľom namietaných nedostatkov v trestnom stíhaní.

13. Obhajca sťažovateľa 1. októbra 2024 požiadal vyšetrovateľa o nazretie do vyšetrovacieho spisu pôvodne vedeného pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019. Riaditeľ expozitúry Západ protizločineckej jednotky úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru odpoveďou datovanou z 2. októbra 2024 sťažovateľovi oznámil, že v danom momente nie je možné do vyšetrovacieho spisu nahliadnuť z dôvodu, že je neprehľadne zoradený, neočíslovaný, nezobsahovaný a nezaložený do príslušných zväzkov. Nový vyšetrovací tím je v procese kreovania. Zároveň sťažovateľa informoval, že predmetné trestné konanie je vedené pod novou spisovou značkou ČVS: PPZ-172/UBOK-PZ-ZA-2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

14. Ako sťažovateľ uvádza, jeho trestné konanie je po viac ako 7 rokoch od vznesenia obvinenia stále v štádiu prípravného konania, za celý tento čas konania neboli vyšetrovatelia schopní zabezpečiť znalecký posudok, najprv 3,5 roka tolerovali odkladanie posudku zo strany znalkyne, potom, keď zistili, že znalecký posudok nedodá, neustanovili nového znalca. Namiesto odstránenia prierahov spojili trestnú vec sťažovateľa na spoločné konanie s trestným konaním [REDAKOVANÉ], ktoré je samotné poznačené už 11-ročnými prierahmi a s trestným konaním sťažovateľa podľa neho nijako vecne nesúvisí. Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ cituje zo vzájomnej komunikácie vyšetrovateliek a v tom čase dozorujúceho prokurátora L. Masára v priebehu roka 2022, z ktorej má taktiež vyplývať nečinnosť vyšetrovateliek v danej trestnej veci. Navyše sťažovateľ dodáva, že od roku 2019 sa vo veci nevykonávajú takmer žiadne procesné úkony. Tento postup odporcov podľa sťažovateľa porušuje jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote a spojenie jeho trestnej veci na spoločné konanie s inou trestnou vecou tieto prierahy v budúcnosti ešte viac predĺži.

III.

Vyjadrenie krajskej prokuratúry

15. Krajská prokuratúra na výzvu ústavného súdu predložila zoznam procesných úkonov v trestnej veci sťažovateľa pozostávajúci z výsluchov svedkov, písomných žiadostí o súčinnosť, uznesení o pribratí znalcov a ďalších procesných rozhodnutí. Vo vzťahu k namietaným prierahom v konaní krajská prokuratúra opakovane zdôraznila, že v predmetnej trestnej veci nevykonávala dozorové oprávnenia prokurátora a v danej veci sa sťažovateľom namietané prierahy vzťahujú na spôsob vedenia vyšetrovania dozorovaného v tom čase prokurátormi ÚŠP. Akékoľvek hodnotenie ich postupu by preto mohlo predstavovať ničím neodôvodnené prisvojenie si právomoci, ktorou v čase predloženia spisov nedisponovala.

16. Trestná vec sťažovateľa bola spojená na spoločné konanie s trestnou vecou tzv. [REDAKOVANÉ], v ktorej je 8 spoluobvinených. Krajská prokuratúra uviedla, že v priebehu vyšetrovania dochádza k podávaniu mimoriadne obsiahleho súboru podaní, námietok, sťažností, podnetov a podobne až na hranici (laicky povedané) „šikanózne“ vedenej obhajoby, čo malo celkom zrejmy a nezanedbateľný vplyv na plynulosť vykonávania úkonov vyšetrovania. V prílohe svojho

vyjadrenia predložili prípis vyšetrovatelky z 25. júna 2024, z ktorého vyplýva, že na podklade ústnej dohody s prokurátorom ÚŠP Mgr. Alexandrom Fenikom neboli po 18. júli 2023 s výnimkou vybavovania žiadostí obvinených o nahliadnutie do spisu, reagovania na obsiahle podania obvinených (námietky zaujatosti, žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku) a vybavovania dožiadaní [ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), Úradu na ochranu osobných údajov a podobne] vykonávané žiadne procesné úkony (okrem dvoch uznesení o príbratí znalca, pozn.), a to najmä z dôvodu, že malo byť najskôr rozhodnuté o sťažnostiach proti uzneseniam o vznesení obvinenia spoluobvinených z trestnej veci „[REDAKOVANÉ]“.

17. Dozorový prokurátor krajskej prokuratúry po doručení spisu 2. mája 2024 v lehote 4 kalendárnych mesiacov preštudoval komplexný a mimoriadne obsiahly spisový materiál, rozhodol o sťažnostiach 7 obvinených a vybavil niekoľko desiatok podaní jednotlivých obvinených.

18. Na dopyt ústavného súdu krajská prokuratúra uviedla, že po reorganizácii Prezídia Policajného zboru bude vytvorený špecializovaný tím v rámci Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru, ktorý sa bude zaoberať realizáciou úkonov trestného konania v trestnej veci pôvodne vedenej pod sp. zn. PPZ-342/NKA-BA2-2019. Krajská prokuratúra ale toho času nedisponuje oficiálnou informáciou o konkrétnej organizačnej zložke ani o novej spisovej značke trestného konania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

19. Podľa judikatúry ESLP má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. V zmysle judikatúry ESLP v konaniach o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s dĺžkou trestného konania sa rozhodná doba začína vznesením obvinenia a pokrýva celé trestné konanie vrátane odvolacieho konania (König proti Nemecku [GC], č. 6232/73, § 98, 28. 6. 1978 a Neumeister proti Rakúsku, 27. 6. 1968, § 18 – § 19, séria A č. 8; rovnako Šárnik proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 46269/20, rozsudok z 10. 6. 2021, bod 14).

20. Ústavný súd konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci vychádza zo všeobecnej zásady uznávanej aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citelného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03, III. ÚS 51/2023).

21. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 377/2024, II. ÚS 240/2024, III. ÚS 118/2023, IV. ÚS 615/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

22. Pri hodnotení, či došlo k porušeniu predmetných práv, ústavný súd v súlade s judikatúrou ESLP berie do úvahy i) zložitnosť veci vrátane povahy sporu a jeho významu pre účastníka konania; ii) správanie účastníka konania a iii) postup súdu.

23. Predmetom napadnutého konania je trestné obvinenie sťažovateľa pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, ktorého sa mal dopustiť ako člen štatutárneho orgánu spoločnosti, keď pri procese schvaľovania a prípravy zmluvy o dodávke a odbere tepla nemal vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou starostlivosťou. K otázke skutkovej či právnej zložitosti predmetnej trestnej veci sa odporcovia ani sťažovateľ priamo nevyjadrili. Avšak z okolností veci je zrejmé, že pre posúdenie trestnej zodpovednosti sťažovateľa a otázky, či k trestnému činu vôbec došlo, je nevyhnutné znalecké dokazovanie väčšieho rozsahu, čo už samo osebe zvyšuje faktickú, ako aj následne právnu stránku posudzovanej veci. V tejto súvislosti ústavný súd z uznesenia prokurátora ÚŠP č. k. VII/2 Gv 2/23/1000-156 zo 4. októbra 2023, ktorým zamietol sťažnosti obvinených (aj poškodeného) proti uzneseniu vyšetrovateľky o spojení trestných vecí na spoločné konanie (pozri bod 7 nálezu), zistil, že prokurátor nepovažoval sťažovateľom namietané priesťahy, ktoré už nastali do času spojenia trestných vecí, za prekážku samotného spojenia a okrem iného sa vyjadril, že napriek skutkovej a právnej náročnosti trestnej veci táto skutočnosť nebola indikovaná ako dôvod doterajšej dĺžky konania, no dôvodom bola subjektívna a objektívna kapacita orgánov činných v trestnom konaní, ktorí boli dosiaľ na takto skutkovo a právne náročnú vec vyčlenení (str. 26, odsek 3 uznesenia).

24. K svojmu správaniu počas trestného konania sťažovateľ uviedol, že sám zabezpečil niekoľko znaleckých posudkov, predmetom ktorých bola otázka posúdenia vzniku škody ako kvalifikačného znaku skutkovej podstaty trestného činu, ktorý sa mu kladie za vinu, ktoré však vyšetrovateľka neakceptovala. Navyše poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 41/2021 zo 16. novembra 2021, v ktorom ústavný súd uviedol, že je to predovšetkým dané povahou trestného konania, keď sa uplatňuje vyhl'adávacía zásada a zásada oficiality, kde sťažovateľ ako obvinený (pri uplatnení prezumpcie neviny) nie je zaťažený žiadnym dôkazným bremenom, tak ako je to spravidla v civilných súdnych konaniach. Vyšetrovateľ disponuje rozsiahlymi právomocami v otázke vyšetrovania trestných činov, dokazovania a pod., preto v zásade akýkoľvek postoj obvineného (okrem možno priameho kolúzneho správania) nemá priamy vplyv na priebeh vyšetrovania.

25. Zo stanoviska krajskej prokuratúry (bod 16 tohto nálezu) nie je zrejmé, či sa jej konštatovanie vzťahuje aj na sťažovateľa a jeho obhajcu, pretože jeho trestná vec bola s trestnou vecou „[REDAKOVANÉ]“ spojená na spoločné konanie až 14. apríla 2023. Napriek tomu ústavný súd zotrváva na svojom postoji, ktorý už vyjadril v náleze sp. zn. IV. ÚS 41/2021 a na ktorý sa odvolával aj sám sťažovateľ. V danej trestnej veci nebolo žiadnym z účastníkov tvrdené ani preukázané, že by sťažovateľ prispel k doterajšej dĺžke trestného konania.

26. Zo súpisu procesných úkonov ústavný súd zistil, že po vznesení obvinenia v novembri 2016 vyšetrovateľ v rokoch 2017, 2018 a 2019 postupoval vo veci priebežne, keď realizoval výsluchy svedkov, prostredníctvom dožiadaní zaisťoval vyjadrenia tretích strán a orgánov verejnej moci a listinné dôkazy. Uvedený procesný postup vo veci začal stagnovať po júli 2019, keď bola do konania pribratá znalkyňa v odbore energetiky, ktorá napriek výzvam vyšetrovateliek znalecký posudok, ktorý bol kľúčový pre posúdenie trestnej veci sťažovateľa, v lehote nevypracovala a nepredložila, až napokon po uplynutí troch rokov oznámila, že ho ani nevypracuje zo zdravotných dôvodov. Snahu urgovať postup vyšetrovateľov a znalkyne v tomto období bolo možné vyčítať aj zo vzájomnej korešpondencie vyšetrovateliek a toho času dozorového prokurátora. Z tejto komunikácie tiež vyplýva, že vyšetrovateľky mali pre účely vyhotovenia znaleckého posudku

v trestnej veci osloviť viacerých znalcov, avšak zo spisu vyplýva len to, že oslovili jedného znalca z Českej republiky, ktorý však ešte v januári 2023 z dôvodu pracovnej vyťaženia vypracovanie posudku odmietol. V nasledujúcom období sa procesný postup zúžil na žiadosti o súčinnosť, pričom však v roku 2020 boli vyhotovené len dve a v roku 2021 len jedna. Z informácií dostupných ústavnému súdu pritom vyplýva, že predmetný znalecký posudok nebol do súčasnosti nielenže vypracovaný, ale do konania nebol pre účely jeho vyhotovenia ani pribratý nový znalec. Z prípisu vyšetrovateľky z 25. júna 2024, ktorý krajská prokuratúra pripojila k svojmu vyjadreniu, tiež vyplýva, že na základe dohody vyšetrovateľiek s prokurátorom ÚŠP, ktorý v danom čase trestnú vec dozoroval, neboli od júla 2023 s výnimkou vybavovania žiadostí obvinených o nahliadnutie do spisu, reagovania na obsiahle podania obvinených a vybavovania dožiadaní ústavného súdu, EŠLP vykonávané žiadne procesné úkony. Pre úplnosť je potrebné dodať, že v priebehu roku 2024 boli do konania ešte pribratí dvaja znalci z odvetvia kriminalistickej informatiky.

27. Trestné stíhanie sťažovateľa od momentu vznesenia obvinenia v novembri 2016 ku dňu rozhodovania ústavného súdu trvá takmer osem rokov, pričom jeho trestná vec ešte nedospela ani do podania obžaloby a konania pred súdom. Skutkovú a právnu zložitosť predmetnej trestnej veci síce zvyšuje, ako už bolo uvedené, potreba vypracovania znaleckého posudku, avšak je neprijateľné, aby ani po ôsmich rokoch trvania prípravného trestného konania nebol zo strany orgánov činných v trestnom konaní zadovážený znalecký posudok, ktorý je nevyhnutný pre posúdenie tak podstatnej otázky trestného stíhania sťažovateľa, teda či bola naplnená skutková podstata trestného činu, ktorý sa mu kladie za vinu. Poddimenzovaný stav vyšetrovacieho tímu v skutkovo a právne zložitom trestnom stíhaní je síce stavom objektívnym, avšak tento stav nemôže ísť na ťarchu obvineného sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým postupom NAKA a ÚŠP došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

28. Ako porušovateľov základného práva sťažovateľa pritom ústavný súd označil NAKA a ÚŠP. Bol to práve postup NAKA a ÚŠP, ktorých postupom v trestnej veci sťažovateľa od roku 2016 do mája 2024 (ÚŠP) a do augusta 2024 (NAKA) došlo k porušeniu uvedených práv sťažovateľa. Ako ústavný súd v priebehu tohto konania zistil, spis trestnej veci bol reálne krajskej prokuratúre odovzdaný až 2. mája 2024 a po zániku NAKA k 31. augustu 2024 nebolo známe, ktorá organizačná zložka Policajného zboru bude pokračovať vo vyšetrovaní.

29. Ústavný súd v zmysle ustanovenia čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy prikázal ďalej konať bez zbytočných prietáhov krajskej prokuratúre (bod 2 výroku nálezu), pretože po zániku ÚŠP na ňu prešla právomoc vykonávať dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom trestnom konaní sťažovateľa a zároveň má oprávnenie preskúmať postup policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Z doplnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľom zo 6. novembra 2024 ústavný súd zistil, že trestné konanie proti sťažovateľovi bude ďalej vedené pod novou spisovou značkou ČVS: PPZ-172/UBOK-PZ-ZA-2024 a preto túto zmenu aj reflektoval v uvedenom výroku prikazujúcim ďalej konať bez zbytočných prietáhov.

30. O nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd nerozhodoval, keďže sťažovateľ jeho priznanie v petite ústavnej sťažnosti nepožadoval.

31. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že nález ústavného súdu, v ktorom ústavný súd konštatuje porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vo vzťahu k postupu orgánov činných v trestnom konaní, nepredstavuje prekážku veci rozhodnutej (*res iudicata*), a teda sťažovateľ sa môže so sťažnosťou na prípadné zbytočné prieťahy v konaní obrátiť na ústavný súd aj opakovane. Avšak s účinnosťou od 15. marca 2024 má sťažovateľ v zmysle § 210 ods. 2 Trestného poriadku v prípade prieťahov v konaní k dispozícii prostriedok nápravy, ktorým je sťažnosť proti postupu prokurátora, o ktorej rozhoduje nadriadený prokurátor a ktorú je potrebné vyčerpať pred využitím inštitútu ústavnej sťažnosti.

V.

Trovy konania

32. V súlade s § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia (bod 3 výroku tohto nálezu).

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3 vyhlášky), a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 208,67 eur) realizované v roku 2023 s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 12,52 eur), teda celkovo v sume 442,38 eur.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajská prokuratúra povinná uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu